

Program Seminarium Literackiego ŚKF 2024

Piątek, 31 maja

16:00 – uroczyste (oczywiście) otwarcie Seminarium

16:10 – Marzena Alienor Podkowińska – *Jak rozmawiać ze smokami? Ostrożnie i czujnie, najlepiej z filologiem pod ręką.*

I legendy i popkultura bardzo różnie przedstawiały smoki – od potężnych i niebezpiecznych, ale niewerbalnych zwierząt (Jeźdźcy smoków, Gra o tron), przez stworzenia inteligentne, z którymi można się dogadać (Temeraire, Ostatni smok), aż po zwierzęta inteligentne i złośliwe, gotowe wykorzystać swoją długowieczność by zapędzić w kozi róg przeciwnika. Z pierwszymi nie pogadasz, przy rozmowie z drugimi można się wyluzować (zachowując oczywiście szacunek i pełną kulturę), natomiast przy rozmowie z trzecimi warto byłoby mieć filologa (a nawet kilku) pod ręką - nawet bardziej niż przy negocjacjach z demonem. Z tymi ostatnimi wszak negocjujemy w naszym rodzimym języku, co przy rozmowie ze smokiem niekoniecznie ma miejsce. W sumie zamiast filologa/ów można by ewentualnie na taką okoliczność pożyczyć magiczny parasol od arcybiskupa Santiago de Compostela, co pozwoliłoby uniknąć wilczych dołów wykopanych przez różnice językowe i zmiany znaczeń słów przez stulecia.

17:00 – Małgorzata „Smoczyca” Pudlik – *Lamentacje Tolkienowskie*

Co do powiedzenia o losach Śródziemia mieliby polscy poeci? Jeśli chcecie sprawdzić koniecznie posłuchajcie utworów Smoczycy.

18:00 – Sekcja taneczna ŚKF RubiRin – Pokaz tańca na terenie ogniskowym

19:00 – Ognisko™

Sobota, 1 czerwca

Sala prelekcyjna

10:00 – Istvan Vizvary – *Zbyt duże, żeby je zrozumieć; zbyt lepkie, żeby przed nimi uciec. O hiperobiekтах Tima Mortona.*

Język to najważniejsze, uniwersalne narzędzie do opisu świata. I chociaż możemy w nim mówić nawet o rzeczach, które nie istnieją, to często nie potrafimy o tych, które nas otaczają. Czemu tak jest i co z tym wspólnego mają metafory, święty Anzelm i pewien angielski badacz romantyzmu? I przede wszystkim: czym są hiperobiekty?

Bibliografia:

„Antropocień”, Andrzej Marzec, Wydawnictwo Naukowe PWN 2021

„Hyperobjects: Philosophy and Ecology After the End of the World”, Timothy Morton, University of Minnesota Press, 2013

„Przedmioty ekozagłady”. Spekulatywna teoria hiperobektów Timothy’ego Mortona i jej (możliwe) ślady w literaturze”, Anna Barcz w „Teksty drugie” 2018, nr 2

„Metafory w naszym życiu”, Mark Johnson, George Lakoff, Wydawnictwo Aletheia 2020

12:00 – Alicja Tempłowicz – *Dlaczego stylizacja na mowę „średniowieczną” prawie zawsze brzmi źle i czy da się to naprawić?*

Prelekcja o stylizacji narracji i wypowiedzi bohaterów na mowę dawną, o tym, dlaczego szyk przestawny jest złym pomysłem, jak zmienia nasz język pismo, dlaczego warto myśleć o dawnej odmianie języka jak o języku obcym, o wymarłych a przydatnych formach językowych, czym jest tabu i jak postępuje metaforyzacja. A także o tym, gdzie leży granica stylizacji i czy zawsze warto.

13:00 – Agnieszka Hałas – *Dział zagraniczny "Nowej Fantastyki" poleca*

Subiektywny przegląd (okiem redaktorki i tłumaczki) najciekawszych opowiadań i najbardziej obiecujących nazwisk, jakie przewinęły się w okresie od maja 2021 r. do czerwca 2024 r. przez dział prozy zagranicznej najstarszego polskiego czasopisma poświęconego fantastyce. W podróży po różnych zakątkach świata odwiedzimy między innymi Włochy, Niemcy, Ukrainę, Chiny, Sri Lankę i Kubę.

14:00 – Piotr W. Cholewa i Michał Cholewa. – *Wojna o pierścień. Taktyka*

Spojrzymy na wojnę o pierścień z militarnego punktu widzenia. Spróbujemy ocenić ruchy wojsk, manewry i ukrywanie się w twierdzach.

15:00 – Aleksandra Klęczar – *Zła nauka, dobra proza? Lingwistyczne hipotezy jako tworzywo SF*

W mojej prelekcji zamierzam zadać sobie pytanie, czy da się wyjść od hipotezy przez tzw. poważną naukę traktowanej co najmniej podejrzliwie i stworzyć w oparciu o tę hipotezę dobrą fantastykę naukową.

Koncepcja, o której mowa, to hipoteza Sapira-Whorfa – powstała w I połowie XX wieku idea, głosząca, w swojej twardej wersji, że struktura języka wpływa na sposób postrzegania i poznawania świata przez użytkowników i że tylko to, co nazwane, jest widzialne i poznawalne. Językoznawstwo współczesne dość mocno odżegnuje się od tej koncepcji w jej wersji hard, wskazując na liczne niekonsekwencje i ogólną nieweryfikowalność, nie zmienia to jednak faktu, że fantastyka, a konkretnie SF i jej pogranicza, bardzo ją lubi. Lubi i twórczo wykorzystuje, podobnie jak inne idee wywodzące się z badań językoznawczych. Można by wręcz wyróżnić odrębny nurt, w którym w miejsce science znajdziemy właśnie nie zaliczaną przecież do nauk ścisłych/przyrodniczych lingwistykę. I to właśnie temu, jak teorie językoznawcze wykorzystywane są w prozie fantastycznej – oraz temu, jak pisarze budują światy i rzeczywistość, ekstrapolując idee związane z naturą języka – poświęcona będzie moja prelekcja. Będziemy mówić o dziełach starych (The Languages of Pao Jacka Vance'a, 1958) i nowych (Nowy początek, reż. D. Villeneuve, 2016), o tekstach autorów polskich (Istvan Vizvary) i nie tylko (Ted Chiang, China Mieville), o prozie, filmach i serialach – i wszędzie tam będziemy śledzić, jak można użyć języka i związanych z nim koncepcji jako tworzywa dla światotwórstwa.

16:30 – Przedstawienie działalności fanów nominowanych do Ślākfy za rok 2023: Magda „Vinga” Włochacz, Marcin „Alqua” Kłak, Marcin „Wilk” Opolski, Radek „Rynvord” Polański – prowadzenie Anna Hrycyszyn

18:00 – Radek „Rynvord” Polański – *Fantastyczny Konkurs Wiedzy o Smokach Wszelakich*

Smok Kazimierz z grodu Kraka, pierwszy wśród imladrisowych smoków, wraz z Rynvordem zapraszają na Fantastyczny Konkurs Wiedzy o Smokach Wszelakich.

Udowodnij, że wiesz wszystko o tych magicznych stworzeniach i zmierz się z innymi o tytuł fandomowego smokologa!

20:00 – Bankiet™ z ogłoszeniem laureatów Śląkfy za rok 2023

Sala warsztatowa

10:30-12:30

Magda Brumirska-Zielińska – Warsztat pisanie audiodeskrypcji do okładek i ilustracji

Jak opowiedzieć o obrazach komuś, kto nie może ich zobaczyć?

W audiodeskrypcjach opisujemy osobom niewidomym i słabowidzącym to, co widzialne. Kadry filmów, ruch aktorów na scenie, kształt rzeźb, czy wreszcie: zawartość grafik, obrazów i fotografii.

Wydawnictwa fanowskie są na polskim rynku awangardą: audiodeskrypcji brakuje w wydawnictwach komercyjnych, ale w antologiach fandomowych pojawiają się już od kilku lat. Ten warsztat pozwoli zainteresowanym tworzeniem audiodeskrypcji na ugruntowanie wiedzy, poznanie standardów i przećwiczenie pisanie opisów dla niewidomych.

Podczas warsztatu sprawdzimy którzy czytelnicy skorzystają z audiodeskrypcji i postawimy się na ich miejscu. Nauczymy się patrzeć tak, aby rzeczywiście widzieć, i pisać tak, by pobudzać wyobraźnię. Poszukamy słów, którymi opowiemy o kolorach, kształtach, fakturach, ruchu, emocjach. Opiszemy grafiki z publikacji fanowskich i zastanowimy się, gdzie znaleźć konsultantów do naszych tekstów.

Warsztat dla literatów, redaktorów, korektorów, tłumaczy, speców od promocji i social mediów i wszystkich, którzy czują się w miarę pewnie ze słowem pisanym. A także tych, którzy czują się niepewnie - bo każda audiodeskrypcja jest lepsza niż brak audiodeskrypcji. Zabierzcie ze sobą okładki i ilustracje z Waszych antologii i czasopism!

13:00-17:30

„Kurka wodna – powiedział po krasnoludzką”, czyli **blok warsztatowy na temat tworzenia języka**

Część pierwsza: 13:00-15:00

Alicja „Kruffachi” Tempłowicz – Jak powstaje język danej cywilizacji?

Podczas warsztatów spróbujemy aktywnie odpowiedzieć na pytanie o to, czym właściwie jest język? Skąd się bierze i co na niego wpływa? A także – jaki ma wpływ na użytkowników i kim byłaby postać się nim posługująca?

Krok po kroku stworzymy model języka wymyślonej cywilizacji, spróbujemy znaleźć i nazwać czynniki, które mają wpływ na jego różne aspekty: od brzmienia, przez gramatykę i słownictwo, aż po alfabet (lub jego brak). Warsztaty przede wszystkim dla zapalonych światotwórców, ale nie tylko.

15:00-15:30 – przerwa

Część druga: 15:30-17:30

Tomasz Kozłowski – Tworzenie postaci poprzez tworzenie jej języka

Mówi się, że po czynach ich poznać. Lecz – jako przedstawiciel i miłośnik kultury oralnej i kultury słowa – stawiam stanowcze veto i głoszę: poznać ich po słowach. Podczas zajęć przyjrzymy się temu w jaki sposób charakter i działania postaci przejawiają się w jej języku oraz tym jak prezentowane są jej wypowiedzi; jak oddać

koncept i jak właściwie zaprezentować bohaterów wyłącznie poprzez dialogi. Przydatne zarówno w literaturze, sztukach wizualnych jak i w grach

Niedziela, 2 czerwca

Sala prelekcyjna

10:00 – Jarosław „Healer” Ścibiorek – *Jak dogadać się z azjatyckim smokiem?*

Jak porozumieć się z istotą, która mówi i myśli w innym języku? Co, jeśli ten język działa na odmiennych zasadach niż jesteśmy przyzwyczajeni? Potrafi być tak wieloznaczny, że czasem trzeba jakieś słowo zapisać, by poznać konkretne znaczenie? Albo właśnie przeczytać tekst na głos, bo zapis jest zbyt wieloznaczny? Co się dzieje, jeśli słowa nie odmieniają się w żaden sposób? Albo budujemy zdanie od końca (z naszej perspektywy)? Co z poezją albo tekstami specjalistycznymi?

Przyjrzyjmy się jak to można opisać obcy dla nas język, na przykładzie rzeczywistych: chińskiego i japońskiego.

11:00 – Paulina „Nuklearna Wiosna” Szulc – *Język zbrodni*

"Gdy go złapiecie, będzie miał na sobie dwurzędowy garnitur". To słynne słowa doktora Jamesa Brussela, które – jak to często ze słynnymi słowami bywa – wypowiedziane zostały w takiej lub zgoła innej formie, lub nie zostały wypowiedziane wcale, w każdym razie odnosić się miały do słynnego Mad Bombera, który w latach 40 XX wieku terroryzował Nowy Jork. Dziś przytacza się je za każdym razem, gdy mowa o profilowaniu kryminalnym, polegającym na czytaniu miejsc przestępstwa i odszyfrowywaniu języka, którym przemówili sprawcy najpoważniejszych zbrodni.

12:00 – Mateusz „Izostar” Hałupka – *Walijskie i irlandzkie wpływy na języki i legendarium Tolkiena*

13:00 – Łukasz „Orondil” Szkołuda – *Jak ma się lingwistyka tolkienowska 70 lat po wydaniu "Władcy Pierścieni"?*

Wciąż słysząc je w filmach i serialach, choć po raz pierwszy można było je zobaczyć w 1954. Krótki przewodnik po artystycznych językach Tolkiena.

Sala warsztatowa

12:00 – 14:00 – Paulina Szulc – *Profil zbrodniarza, profil bohatera*

Czy czytając książki lub oglądając filmy miewacie czasem wrażenie, że zachowanie bohatera/ów nie trzyma się kupy? Po tych warsztatach Waszym postaciom na pewno się to nie przydarzy. Przekonamy się, jak znajomość podstaw profilowania kryminalnego pomaga w kreowaniu spójnego bohatera i planowaniu jego działań, nie tylko tych zbrodniczych (choć również).

14:30 – zakończenie Seminarium

ATRAKCJE DODATKOWE:

Przy stanowisku akredytacji w pobliżu drzwi wejściowych do hotelu będzie stacjonował punkt herbaciany z naszymi specjalistami z właśnie powstającej Sekcji Herbacianej.

Sekcja Planszówkowa zapewni kilka gier dla chętnych graczy, znajdzie się też nieco miejsca na stoliki na korytarzu na piętrze.

W sobotę przed bankietem Marzenka (Alienor) na każdej i każdym chętnym upnie sari z własnych zasobów – chętnych prosimy o zgłaszanie się wcześniej do Marzenki.

Rozmowy w kuluarach – czyli to co najlepsze ;) – cały czas trwania wydarzenia.

Mamy też informację dla wszystkich zainteresowanych **nagrodą im. Janusza A. Zajdla** – na Seminarium pojawi się urna (będzie stała na akredytacji), do której można wrzucać karteczki z informacją o swojej chęci wzięcia udziału w następnym procesie nominacyjnym. Innymi słowy – obecność na Seminarium punktuje możliwością dopisania się do fandomowej listy nominujących.